

POSTANOWIENIE

Dnia 28 czerwca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wiesław Kozielowicz

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 28 czerwca 2023 r.,
wniosku SSN X. Y. o wyłączenie go od rozpoznania sprawy o sygn. akt KRI 148

p o s t a n o w i ł:

**wyłączyć SSN X. Y. od udziału w rozpoznaniu sprawy oznaczonej
sygnaturą akt KRI 148**

UZASADNIENIE

W dniu 16 marca SSN X. Y., któremu została przydzielona sprawa o sygn. akt V KK 420/20 dotycząca kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego S. T. od wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 18 grudnia 2019 r, sygn. akt II AKa 60/19, złożył pisemne oświadczenie zawierające żądanie wyłączenia go od rozpoznania sprawy o sygn. akt KRI 148 w trybie art. 42 § 1 i 4 zdanie pierwsze *in fine* k.p.k. W oświadczeniu sędzia wskazał, że zarządzeniem Przewodniczącego Wydziału V z dnia 7 września 2022 r. został wyznaczony członkiem składu orzekającego w sprawie V KK 420/20, obok SSN A. B. (przewodniczący) oraz SSN R. W. (sprawozdawca). Tymczasem obrońca skazanego S. T. pismem z dnia 23 listopada 2022 r. złożył odrębny wniosek o wyłączenie od rozpoznania ww. sprawy na podstawie art. 41 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 i 4 k.p.k. zarówno SSN X. Y., jak i SSN A. B. i SSN R. W. (KRI 153). W ocenie SSN X. Y., wniosek o wyłączenie zarejestrowany pod numerem KRI 148 winien być rozpoznany łącznie z wnioskiem wpisanym pod numerem KRI 153. Zdaniem sędziego, w takiej sytuacji aktualizuje się zakaz określony w art. 42 § 4 zd. pierwsze *in fine* k.p.k. nawet gdyby przyjąć wykładnię wspomnianego przepisu, że z mocy prawa sędzia jest wyłączony jedynie

od rozpoznania wniosku o wyłączenie samego siebie, to nie budzi wątpliwości, iż rozstrzyganie przez sędziego w przedmiocie wyłączenia innego członka składu orzekającego w oparciu o te same przesłanki może rodzić, zarówno u stron, jak i w odbiorze społecznym, wątpliwości co do obiektywizmu sędziego..

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Zgodnie z art. 41 § 1 k.p.k. sędzia ulega wyłączeniu, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie.

Podstawą wyłączenia sędziego jako *iudex suspectus* może być każda okoliczność, jeśli tylko uzasadnia wątpliwość co do bezstronności sędziego, którą należy rozumieć zarówno jako subiektywne odczucie sędziego, jak i jego bezstronność w odbiorze zewnętrznym opartą na zobiektywizowanych przesłankach i analizowaną przez odwołanie się do oceny sytuacji dokonanej przez przeciętnego, rozsądnie rozumującego obserwatora procesu (por. np. wyroki Trybunału Konstytucyjnego: z dnia 27 stycznia 1999 r., sygn. akt K 1/98, OTK-A 1999, z. 1, poz. 3, oraz z dnia 20 lipca 2004 r., sygn. akt SK 19/02, OTK-A 2004, z. 7, poz. 67, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2007 r., sygn. akt I KZP 9/07, OSNKW 2007, z. 5, poz. 39, wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 8 stycznia 2009 r., sygn. akt III KK 257/08, LEX nr 532400, oraz z dnia 18 marca 2009 r., sygn. akt IV KK 380/08, LEX nr 491543). Również Europejski Trybunał Praw Człowieka zwraca uwagę na bezstronność sędziego w aspekcie subiektywnym. Kryterium subiektywne opiera się na ocenie osobistego przekonania sędziego orzekającego w danej sprawie, przy czym osobista bezstronność członka składu sędziowskiego jest dorozumiana, chyba że pojawią się dowody przeciwne (por. np. wyroki ETPCz: z dnia 10 października 2000 r., nr 42095/98, *Daktaras v. Litwa*, LEX nr 76722, oraz z 10 kwietnia 2003 r., nr 39731/98, *Sigurdsson v. Islandia*, LEX nr 78238).

Podkreślić należy, że instytucja wyłączenia sędziego w równej mierze służy zapewnieniu realnej bezstronności sądu, jak i umacnianiu autorytetu wymiaru sprawiedliwości przez usuwanie choćby pozorów braku bezstronności. Zatem o potrzebie zastosowania instytucji wyłączenia nie może decydować jedynie zasadność in casu zarzutu leżącego u podstaw wniosku o wyłączenie, ale również

ocena, czy dla postronnego obserwatora zachodzą, w realiach sprawy, wystarczające okoliczności które w odbiorze społecznym mogą budzić wątpliwości co do bezstronności sędziego (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 marca 2022 r., sygn. akt IV KO 20/22).

Oceniając powody przedstawione w oświadczeniu SSN X. Y., Sąd Najwyższy podzielił zaprezentowane w nim stanowisko i wyłączył go od udziału w rozpoznaniu sprawy oznaczonej sygn. akt KRI 148. SSN X. Y., jak sam wskazał, znalazł się w położeniu ustrojowym zbliżonym do położenia SSN A. B. i SSN R. W., wobec których obrońca skazanego S. T. złożył wnioski o wyłączenie ich od rozpoznania sprawy.

Kierując się przedstawionymi motywami Sąd Najwyższy rozstrzygnął jak na wstępie.

[ł.n]